Bár a tényekről vitáznánk!

Megtévesztő címmel reagált január 25-én megjelent *(Kis magyar történelem lakásokban elbeszélve)* cikkemre a múlt heti számban Szakály Sándor hadtörténész: *„Néhány tény”*. (ÉS, 2008/10.) Tények helyett ugyanis írásának több mint a felét arra szánta, hogy az 1950-ben koncepciós perben halálra ítélt és ártatlanul kivégzett Sólyom László tábornokot (valamint több katonatársát) lezsidózza.

Noha Sólyom tábornok származásának sem ahhoz nincs semmi köze, amiről én írtam (s amelynek „kifutása” az volt, hogy a megölt Sólyom László házába, a Sólyom László utca 2.-be a rendszerváltozás után nem más költözött be, mint Sólyom László, az Alkotmánybíróság akkori elnöke, mai köztársasági elnökünk), sem ahhoz, amiről most Szakály írt (hogy szerinte némely teljesen lényegtelen tényekről helyes vagy hibás adatokat közöltem).

Bevallom: nem is értem, miért fontos ennyire Szakálynak több egykori tábornok zsidó származása, hacsak nem azért, hogy törleszthessen a zsidó Kendének. Igaz, rám viszont minden oka megvan haragudnia. Nem eshetett jól neki, amikor megírtam, hogy az ő hazugsága vezette félre a Honvédelmi Minisztérium Rehabilitációs Bizottságát, amikor az kisbarnaki Farkas Ferenc rehabilitációjáról – rosszul – döntött.[1]

S mivel kisbarnaki Farkasnak a Szálasi-éra „elhelyezési”, valójában kitelepítési kormánybiztosaként 1944. november-decemberében jelentős szerepe volt például az elkobzott zsidó vagyonok külföldre hurcolásában – nyilván Szakálynak van törlesztenivalója a zsidókkal szemben. Ezért velem kötekszik. Nos, nézzük, miféle tényeket von kétségbe.

Vitat több olyan dolgot, amiről nem írtam, például hogy Sólyom tábornok 1941-ben valóban a Szovjetunió megtámadása miatt mondott le és kérte nyugdíjaztatását, avagy (Szakály szerint) származása miatt; hogy 1946-ban tényleg a német kitelepítések elleni tiltakozásul mondott-e le – bizonyítékot azonban egyikre sem szolgáltat. Noha e tények igazolására számos dokumentum áll rendelkezésünkre. Mindazonáltal sajátos, hogy Szakály Sándor 2008-ban ugyanazt a felfogást alkalmazza, mint az ÁVH 1950-ben: Péter Gáborék igyekeztek e motívumokat ugyanígy tálalni.

Tartalmi észrevétel azonban Szakálytól, hogy ha szóvá teszem, hogy a kivégzett tábornok családja nem kapta vissza a házát, miért nem szóltam az Eszter utca 2.-be költözést megelőző Eszter utca 12/c. alatti Sólyom-lakásról: *„lehet, hogy 1945 előtt annak is volt más tulajdonosa, illetve lakója?”*

Nos: abban az értelemben, ahogy Szakály rosszindulatú sejtelmességgel mocskol: nem volt. Sólyom ugyanis korábbi, Ferry Oszkár utcai saját tulajdonú lakását először Kossuth Lajos téri, majd azt az ominózus Eszter utcai öröklakásra cserélte. A korábbi tulajdonossal tehát megállapodott e két saját tulajdonú lakás cseréjéről.

Valóban ténykérdésben való helyreigazítás kettő szerepel Szakály kritikájában – *mindkettő* hibásan. Szerinte Sólyom tábornok 1941-ben *„a hadsereg segítségével kapott munkát a Tungsramban”*. *Először* is – ha már történészkedünk, legalább legyünk hitelesek: nem a Tungsramban, hanem az Egyesült Izzóban. Valamint egyáltalán nem a hadsereg segítségével, hanem az akkor már ott dolgozó Pálffy György ajánlotta be őt Aschner Lipótnak. *Másodszor* Szakály szerint *„nem ismeretes, hogy Sólyom Lászlót a nyilasok elfogták volna és megszökött volna tőlük”*. Nos, az előtt nem ismeretes, aki nem olvas utána annak, amiről ír. Hadtörténésznek különösen kellene ismerni egykori katonák könyveit,[2] valamint például a Sólyom elleni ÁVH-s eljárás iratait, amelyek tanúsítják e tényt, részletesen ismertetve Sólyom elfogásának és szökésének történetét. Utóbbiak annak ellenére, hogy céljuk éppen az volt, hogy a tábornok érdemeit eltagadják.

S kijavít Szakály még egy katonai szakkérdésben. Szerinte *„Sólyom László vezérkari százados egy napig nem volt”*. Miközben ő maga közli: 1941. március 10-én átvezényelték a

Honvéd Vezérkar főnöke 4. osztályára. Persze lehet, ez mást jelent – én nem vagyok hadtörténész.

Viszont ha Szakály elismeri – márpedig elismeri – a Sólyom tábornok halálért felelős bírósági eljárás justizmord voltát, ugyan mire föl vonja kétségbe a mellékbüntetésül kiszabott vagyonelkobzás reparálásának jogosságát, máig tartó szükségességét? Álságos az, hogy ezzel egyetérteni mutatkozik, és szövetségesül kínálkozik, ha *„egyenlő a mérce”*. Nála nem egyenlő a mérce.

(Megjelent az Élet és Irodalom 2008. március 21-ei számában)

---

[1] A HM Rehabilitációs Bizottság 2006. július 5-ei ülésének jegyzőkönyve, 32/100/2006. számon, idézi: dr. Kende Péter: Védtelen igazság. Hibiszkusz Könyvkiadó, 2007.

[2] Például: Dr. Novák Károly: Találkozásom a történelemmel. Kossuth Kiadó, 1957. vagy Dr. Aranyi Sándor visszaemlékezései. JATE Szeged, 1988.